

Alleen de uitgesproken tekst geldt.

Nieuwjaarstoespraak 2019, burgemeester Van der Hoeve van de gemeente Epe, 7 januari 2019

Goedemiddag dames en heren,

Het jaar 2019 is begonnen en ik zie het komend jaar met optimisme tegemoet. We staan er financieel goed voor en we hebben in 2018 mooie resultaten geboekt. Ik hoop en verwacht dat we in 2019 opnieuw concrete stappen zetten in het sociale domein, in het fysieke domein, met de voorbereiding op de invoering van de omgevingswet en op het gebied van energietransitie en circulaire economie. Vandaag wil ik graag twee andere aspecten belichten: lokaal bestuur in de context van deze tijd en veiligheid en criminaliteit.

Dames en heren,

In 2018 is veel te doen geweest over de impact en opkomst van 'feitenvrije politiek' en 'nepnieuws'. De impact ervan is lastig in te schatten maar er wordt veel onderzoek naar gedaan. Minister Ollongren lanceert een campagne om nepnieuws te herkennen en er staan in Duitsland en Frankrijk al hoge boetes op het verspreiden van nepnieuws. Politieke kringen maken zich zorgen over het fenomeen nepnieuws, onder andere met het oog op de vele verkiezingen die eraan komen. Maar wat doet dit alles met onze lokale democratie als de feiten er minder of zelfs helemaal niet meer toe doen? Natuurlijk is het verspreiden van nepnieuws van alle tijden. Vroeger heette dat propaganda. Maar nu verspreidt het zich via de social media steeds sneller en breder en is het moeilijker te weerleggen. Door de vaak sentiment gerichte wijze van berichtgeving door de media (feitencontrole en wederhoor worden - ook door onze regionale krant - steeds minder

toegepast) is het steeds lastiger voor mensen om feiten en verzinsels van elkaar te onderscheiden. Argwaan en wantrouwen groeien en gevoel, sentiment en mening winnen het steeds vaker van de feiten. We hebben dat het afgelopen jaar bij een aantal onderwerpen die in onze gemeente speelden en waar behoorlijk reuring over ontstond, als gemeentebestuur nadrukkelijk ervaren.

Ook verliezen sommigen op internet compleet hun inlevingsvermogen en nuance en de manier van mensen benaderen overschrijdt regelmatig de grenzen van wat acceptabel en fatsoenlijk is. Ook daar kregen de leden van het gemeentebestuur het afgelopen jaar persoonlijk mee te maken. *Ik doe daarom nadrukkelijk een oproep om de fatsoensnormen in het debat in acht te nemen.*

De samenleving is mondiger en wil meer invloed dan eens in de vier jaar stemmen. Inwoners, bedrijven en belangengroepen nemen steeds meer eigen initiatieven en verwachten dat hun stem wordt gehoord. En terecht! Wij kunnen en moeten gebruik maken van de kennis en de kracht van de samenleving. We moeten onze lokale democratie zien als een proces van gemeenschappelijke besluitvorming met inwoners op basis van het uitwisselen van feiten, argumenten, inzichten en waardeoordelen. Dus op een fatsoenlijke manier met elkaar in gesprek blijven en op enig moment de uitkomst van een debat accepteren, ook als die voor sommigen minder bevredigend is.

In 2019 gaan we merkbaar een impuls geven aan inwonerparticipatie en actieve communicatie. Bij de begroting is extra geld vrijgemaakt om nog beter en misschien ook anders actieve communicatie en inwonerparticipatie bij concrete projecten toe te passen. U gaat dat nadrukkelijk terug zien bij de implementatie van de Omgevingswet en bij de vormgeving van het energietransitie beleid.

Zoals u weet zijn we druk bezig met het gebiedsgericht werken. De gebiedsregisseurs halen inmiddels veel informatie op uit onze samenleving en formuleren met de inwoners de gebiedsopgaven.

Kortom inwonerparticipatie krijgt een belangrijke impuls in 2019.

De vraag van ons aan u is nu: *Hoe vindt u dat het moet? Daar gaan we de komende tijd daadwerkelijk met u over in gesprek.*

Dames en heren, dan iets over veiligheid en criminaliteit.

Gelukkig is de jaarwisseling in onze gemeente rustig, plezierig en veilig, zonder agressie naar hulpdiensten verlopen. Helaas wel weer met de nodige schade aan verkeersborden en voorzieningen in de openbare ruimte. Ik dank politie, brandweer, BOA'S en andere hulpverlenende organisaties hartelijk voor hun inzet. Elders in het land verliep de jaarwisseling aanzienlijk onrustiger. Collega burgemeesters hebben daar duidelijke uitspraken over gedaan. Een landelijke aanpak is m.i. noodzakelijk.

Kijken we in het algemeen naar onze regio dan zien we dat we nog steeds in een van de veiligste gebieden van ons land wonen. In 2018 zien we een verdere daling van de criminaliteitscijfers. Het aantal woninginbraken in onze gemeente is gedaald, net als het aantal geweldsmisdrijven. En ... het aantal misdrijven dat wordt opgelost, is (percentueel) gestegen. Allemaal mooie cijfers. Maar tegelijkertijd zien we wel een andere vorm van criminaliteit, internetfraude of anders gezegd cybercrime en ondermijning op komen. Vooral dat laatste raakt ons allemaal.

Onder ondermijning versta ik "criminele activiteiten die de structuren van onze samenleving aantasten". Het gaat dan bijvoorbeeld om georganiseerde productie en handel in soft en harddrugs, afpersing van

horecaeigenaren door criminele organisaties (o.a. motorbendes), recreatieondernemers die criminelen huisvesting bieden, witwassen van geld via schijnconstructies met winkels en kleine bedrijfjes, zorg- en adresfraude, stroperij op de Veluwe en uitbuiting van buitenlandse werknemers via louche uitzendbureaus en – last but not least – niet-integere bestuurders.

Gelukkig kennen we hier nog geen Brabantse toestanden, maar vergis u niet, ook bij ons zien we een toename van de genoemde fenomenen en ook voor u is het soms heel dichtbij. De afgelopen periode heb ik meerdere drugspanden moeten sluiten en zijn levensgevaarlijke installaties in wietkwekerijen – vaak in woonbuurten, maar ook op recreatieterreinen - ontmanteld. De eerste zolderbrand in een wietkwekerij in een rijtjeswoning hebben we gehad en is gelukkig relatief goed afgelopen.

Dames en heren, alleen met een gezamenlijke inspanning van verschillende organisaties kunnen we ondermijnende criminaliteit aanpakken. In de regio kennen we een integrale, meerjarige aanpak met de 22 gemeenten van onze Veiligheidsregio, de Politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. We doen dat met behulp van het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum), zodat we met elkaar informatie kunnen delen en effectiever optreden.

De Rijksoverheid ondersteunt ons en heeft onlangs uit het Ondermijningsfonds 10 miljoen euro voor de regio Oost-Nederland beschikbaar gesteld voor de bestrijding van ondermijning.

Voor Epe is inmiddels een ondermijningsbeeld opgesteld. We weten welke fenomenen spelen en waar we ons op moeten richten. We delen de ondermijningsbeelden binnen onze politieregio en kunnen daarmee

bepalen welke onderwerpen gezamenlijk met prioriteit aangepakt worden. Hoe we dat gaan doen? Dat ga ik niet allemaal in de openbaarheid brengen. Maar een tipje van de sluier kan ik wel oplichten.

We trainen onze medewerkers om signalen van ondermijning vroegtijdig te herkennen en relevante informatie te bundelen en worden zij ondersteund bij het inzetten van een aantal bestuurlijke maatregelen waar we over beschikken. Alleen al het stellen van kritische vragen door onze medewerkers en het toepassen van het zogenoemde BIBOB-toets (waarmee de integriteit van partijen waarmee de overheid zaken doet of waar zij vergunningen aan verleend wordt getoetst) heeft er toe geleid dat louche figuren hun activiteiten staakten of afhaakten (bijvoorbeeld bij de aanvraag van een horeca-exploatievergunning).

U kunt er overigens op rekenen dat ik ook in 2019 met kracht mijn bevoegdheden voor het sluiten van drugspannen (het zogenoemde Damoclesbeleid) zal gebruiken, temeer omdat die bevoegdheden zijn uitgebreid.

Dames en heren ik heb u kort een beeld geschetst over onze aanpak van ondermijning. *Ik doe een beroep op u om alert te zijn en in het geval dat u zaken waarneemt die niet kunnen of waarbij het vermoeden bestaat dat er onfrisse zaken spelen, om dat te melden: bij de politie of bij de gemeente of, als u dat liever doet, bij misdaad anoniem.*

Ik sluit af. Er liggen voor de toekomst de nodige uitdagingen voor ons allen, ik heb er zojuist enkele belicht maar bedenk wel, we leven in een fijn land, een veilige gemeente en we hebben het goed. Het glas is meer dan half vol en we zoeken naar de kraan, dan wel de fles, om het bij te vullen.

Ik wens u een gezond en gelukkig 2019. Proost!